

Begäran om utlåtande: Bedömningspromemoria om rekommendationerna i konkurrensneutralitetsutredningen

Inledning

Arbets- och näringsministeriet (ANM) ber om utlåtanden om bedömningspromemorian där man bedömer rekommendationerna för revidering av lagstiftningen om jämlika verksamhetsförutsättningar för näringsverksamhet inom den privata och den offentliga sektorn (s.k. konkurrensneutralitet). Rekommendationerna baserar sig på professor Kirsi-Maria Halonens utredningsrapport. Syftet med remissbehandlingen av promemorian är att få intressentgruppernas synpunkter att stödja bedömningen av vilka ändringar ska främjas för att stärka konkurrensneutraliteten. Bedömningspromemorian har utarbetats som en del av projektet för att reformera konkurrensneutralitetsregleringen.

Bakgrund

I regeringsprogrammet för statsminister Petteri Orpo ingår följande skrivning om konkurrensneutralitet: "Konkurrens- och konsumentverkets tillsyn över konkurrensneutraliteten stärks, och myndigheten ges bättre möjligheter att övervaka konkurrensbegränsande verksamhet inom den offentliga sektorn."

I anslutning till skrivningen utnämnde den tidigare arbetsministern Arto Satonen professor i offentlig ekonomisk rätt Kirsi-Maria Halonen till utredare för att bedöma hur konkurrensneutralitetsregleringen i konkurrenslagen har lyckats med de mål som ställts upp för den. I professor Halonens utredning presenteras sammanlagt 11 rekommendationer för att effektivisera konkurrensneutraliteten. Rekommendationerna är indelade i fyra huvudteman enligt följande:

1. Effektivisering av iakttagandet av konkurrensneutralitetsbestämmelserna
 - Bestämmelser om skyldighet för offentliga samfund att dokumentera självvärdering
 - Praktiska anvisningar om konkurrensneutralitetsreglerna utvecklas i synnerhet till stöd för dokumentationen av självutvärderingen
2. Utveckling av påföljdssystemet
 - Förhandlingsförfarandet förnyas genom att dess effektivitet förbättras genom att tillgången till information (skyldigheten att dokumentera självvärderingen) ökas och genom att man tydligt informerar om tillsynslösningarnas konsekvenser för den offentliga sektorns förfaranden och verksamhetsstrukturer.
 - Det fastställs en maximitidsfrist för behandlingen av ett tillsynsärende som grundar sig på en begäran om åtgärder
 - Påföljdsavgift för brott mot de skyldigheter i gällande regler som gäller dokumentation av

bolagisering, särredovisning av bokföringen, prissättning på marknadsvillkor och eventuell framtida självvärdering utreds ytterligare med beaktande av de konstitutionella ramvillkoren

3. Effektivisering av övervakningen av konkurrensneutraliteten

- Definition av verksamhet som bedrivs i ett konkurrensläge på marknaden och krav på marknadsmässig prissättning i konkurrenslagen i stället för kommunallagen och lagen om välfärdsområden

- En ny prioriteringsgrund läggs till på grund av att det sannolikt saknas behörighet

- Tillräckliga resurser och fastställande av tillsynsprioriteringar

- När speciallagar stiftas och ändras beaktas kraven på noggrann avgränsning av lagstadgade uppgifter för att möjliggöra effektiv konkurrensneutralitetskontroll

4. Öka medvetenheten om konsekvenserna för marknaden

- Bevarande av rapporteringsskyldigheten i fråga om särredovisning och möjliggörande av insamling av kvalitativa uppgifter samt utvidgning av den till att omfatta även statens konkurrensutsatta ekonomiska verksamhet

- Möjligheterna att samla in uppgifter om verksamheten i bolag som kontrolleras av offentliga samfund, genomförandet av särredovisningen av bokföringen och prissättningen på marknadsvillkor utreds

Vid arbets- och näringsministeriet har som tjänsteuppdrag beretts den bedömningspromemoria som nu är på remiss. I promemorian bedöms rekommendationerna som presenteras i professor Halonens utredningsrapport.

Målsättningar

Målet med projektet är att genomföra regeringsprogrammets inskrivning om att stärka konkurrensneutraliteten. Syftet med remissbehandlingen är att kartlägga intressentgruppernas synpunkter på rekommendationerna i professor Halonens utredning och på den bedömningspromemoria om rekommendationerna som utarbetats som tjänsteuppdrag. Med hjälp av remissvaren bedöms närmare vilka ändringar ska främjas för att stärka konkurrensneutraliteten.

Svarsanvisningar för mottagare

Remissinstanserna ombeds framföra sina synpunkter på de rekommendationer som behandlats i bedömningspromemorian för att effektivisera konkurrensneutralitetsregleringen och på de bedömningar som gjorts av dem. I utlåtandena begärs särskilt bedömningar av de eventuella konsekvenserna av olika rekommendationer.

Vi ber er lämna ert utlåtande i första hand genom att besvara denna begäran om utlåtande via webbtjänsten lausuntopalvelu.fi. För att kunna ge ett utlåtande ska uppgiftslämnaren registrera sig och logga in i tjänsten. Alternativt kan utlåtandet sändas per e-post till adressen kirjaamo.tem@gov.fi. I utlåtandet ska ärendenumret VN/22263/2025 nämnas.

Utlåtanden kan lämnas också av andra än de som nämns i sändlistan. Alla utlåtanden som lämnas in är offentliga och publiceras i tjänsten.

Tidtabell

Svarstiden för begäran om utlåtande går ut 14.11.2025.

Om bedömningspromemorian ordnas ett diskussionsmöte med intressentgrupperna onsdagen den 22 oktober 2025 i Teams. Länk till mötet läggs till arbets- och näringsministeriets webbplats: <https://tem.fi/tapahtumat/2025-10-22/kuulemistilaisuus-arviomuistioista-kilpailuneutraliteetin-vahvistamiseksi>

Beredare

Ytterligare informationen ges av:

Specialsakkunnig Iiro Ihanamäki, tfn 029 504 7217

Regeringsrådet Virve Haapajärvi, tfn 029 504 7027

Handelsrådet Olli Hyvärinen, tfn 029 504 7026

E-postadresserna har formen fornamn.efternamn@gov.fi.

Länkar:

<https://julkaisut.valtioneuvosto.fi/handle/10024/166215> - Professori Kirsi-Maria Halosen selvitys / Professor Kirsi-Maria Halonens utredning

<https://tem.fi/hanke?tunnus=TEM076:00/2025>

<https://tem.fi/sv/projekt?tunnus=TEM076:00/2025>

Bilagor:

[Kilpailuneutraliteetti - Arviomuistio.pdf](#) - Arviomuistio / Bedömningspromemorian (på finska)

Sändlista:

Elinkeinoelämän keskusliitto EK
Espoon kaupunki - Esbo stad
Helsingin ja Uudenmaan sairaanhoitopiiri HUS
Helsingin kaupunki - Helsingfors stad
Hyvinvointialueyhtiö Hyvli Oy
Jyväskylän kaupunki
Keskuskauppakamari
Kilpailu- ja kuluttajavirasto KKV
Kuopion kaupunki
Lahden kaupunki
Liikenne- ja viestintäministeriö
Maa- ja metsätalousministeriö
Oikeusministeriö
Opetus- ja kulttuuriministeriö
Oulun kaupunki
Porin kaupunki

Puolustusministeriö
Sosiaali- ja terveysministeriö
Suomen Asianajajat
Suomen kuntaliitto
Suomen Yrittäjät ry
Tampereen kaupunki
Turun kaupunki - Åbo stad
Valtiokonttori
Valtioneuvoston kanslia
Valtioneuvoston oikeuskansleri
Valtiontalouden tarkastusvirasto
Valtiovarainministeriö
Vantaan kaupunki - Vanda stad

Lausunnonantajan lausunto

Voitte kirjoittaa lausuntonne alla olevaan tekstikenttään

Hjelt Jan
Työ- ja elinkeinoministeriö

Ihanamäki Iiro
Työ- ja elinkeinoministeriö